Yhdessä osallistuen

Minä vaikuttajana

Menetelmäkooste vaikuttamiseen ja kansalaistoimijuuteen innostamiseen

Euroopan unionin osarahoittama

Elinvoimakeskus

MIKKELI

XAMK

Nuorisoalan tutkimus- ja kehittämisyksikkö Juvenia

Minä vaikuttajana

Minä vaikuttajana -menetelmäkooste on toteutettu osana Yhdessä osallistuen -hanketta (09/2023-03/2026), joka on Euroopan Unionin osarahoittama. Toteuttajana Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu ja Mikkelin kaupunki.

Harjoitteet on koottu nuorille järjestettyjen vaikuttamistyöpajojen, nuorten omien projektien sekä mukana olleiden nuorten ja asiantuntijoiden palautteiden pohjalta.

Menetelmäkoosteessa hyödynnetty mm.

- MOMENTUM Nuorten vaikuttamisen käsikirja (Etelä-Savon Maakuntaliitto)
- NUORTEN TIMANTTI - Timanttista tulevaisuutta rakentamassa (Plan)
- Innostajan korttipakka VOL 2 (Metropolia)
- Tulevaisuusvalmentajan opas (Xamk)

Euroopan unionin osarahoittama
Elinvoimakeskus
MIKKELI
XAMK
Nuorisoalan tutkimus- ja kehittämiskeskus Juvenia

Minä vaikuttajana

Minä vaikuttajana -menetelmäkoosteen avulla:

A) pohditaan arvoja, tulevaisuuskuvia ja erilaisia vaikuttamisen tapoja. Harjoitellaan oman äänen kuuluviin tuomista sekä itselle tärkeiden asioiden sanoittamista. Jokainen meistä voi vaikuttaa – omalla tavallaan ja omassa ympäristössään.

B) voidaan vaikuttaa tai ottaa kantaa johonkin ajankohtaiseen asiaan, oman yhteisön asiaan tai toteuttaa muu pieni vaikuttamisprojekti. Tällöin osallistujien ajatukset tai kannanotto viedään sellaisen tahon tietoon, jolla on vaikutusvaltaa aiheeseen. Osallistujille tuodaan takaisinpäin tietoa projektin vaikutuksista, edistymisestä tai mihin tieto on viety. Parhaassa tapauksessa käynnistetään dialogi aiheen ympärillä.

Euroopan unionin osarahoittama
Elinvoimakeskus
MIKKELI
XAMK
Nuorisoalan tutkimus- ja kehittämiskeskus Juvenia

Menetelmät on jaettu neljään kategoriaan

Johdatus aiheeseen

Minä vaikuttajana

Oma ääni esiin

Vaikutukset ja kokemukset

Hyödynnä poimimalla itselle sopivimmat. Voit soveltaa menetelmiä ja materiaaleja vapaasti.

Euroopan unionin osarahoittama

Elinvoimakeskus

MIKKELI

XAMK

Nuorisoalan tutkimus- ja kehittämisyksikkö Juvenia

Tulostettavat materiaalit

Löydät tulostettavat menetelmäkortit ja liite-materiaalit osoitteista:

xamk.fi/yhdessaosallistuen/#minavaikuttajana

tai

mikkeli.fi/osallistujavaikuta/nain-rakennat-yhteisollisyytta-omassa-ymparistossasi

Euroopan unionin osarahoittama

Elinvoimakeskus

MIKKELI

XAMK

Nuorisoalan tutkimus- ja kehittämisyksikkö Juvenia

Vinkit innostamiseen

Vahvista minäpystyvyyttä
Luo uskoa omaan ääneen ja tulevaisuuteen.

Mahdollista omaehtoisuus
Tue omia ideoita ja projekteja.

Sanoita vaikuttavuus
Kerro osallistumisen vaikutuksista, miten asiat etenevät ja mihin vaikutimme tai tietoa vietiin.

Tee ymmärrettäväksi
Sanoita rakenteet ja kieli ymmärrettävästi.

Etsikää yhdessä sopivin tapa
Pohtikaa ja testatkaa yhdessä vaikuttamisen eri tapoja ja tasoja.

Euroopan unionin osarahoittama
Elinvoimakeskus
MIKKELI
XAMK
Nuorisoalan tutkimus- ja kehittämiskeskus Juvenia

Johdatus aiheeseen

Vihreissä harjoitteissa pohditaan, mitä vaikuttamisesta tulee mieleen, mitkä asiat ovat minulle tärkeitä ja toimimisen arvioisia sekä millaisesta tulevaisuudesta haaveilen.

Vaikuttaminen tarkoittaa oman äänen käyttämistä ja osallistumista yhteisiin asioihin – pienin tai suurin teoin. Se voi olla mielipiteen jakamista, keskustelun aloittamista tai toimimista sen puolesta, mikä on sinulle tärkeää.

Vaikuttaminen on myös yhteistyötä – yhdessä muiden kanssa voi saada enemmän aikaan kuin yksin. Se on tapa osallistua, tuoda esiin omia näkökulmia ja rakentaa parempaa tulevaisuutta.

Jokaisella on oikeus ja mahdollisuus vaikuttaa, ja jokaisen ääni on tärkeä osa yhteistä päätöksentekoa ja muutosta.

Euroopan unionin osarahoittama
Elinvoimakeskus
MIKKELI
XAMK
Nuorisoalan tutkimus- ja kehittämisyksikkö Juvenia

Kysymyksiä aikamatkaajalle (10 min)

Vaikuttamisinto liittyy haluun muokata omaa ja yhteistä tulevaisuutta. Harjoite johdattelee tulevaisuusajattelun äärelle.

Osallistujat pohtivat yksin tai parin kanssa mitä kysyisivät tulevaisuudesta tulleelta aikamatkaajalta, joka on tullut 10 vuoden päästä? Entä 50 vuoden päästä? Kirjoitetaan ylös 1-3 kysymystä. Tehtävää voi rajata määrittelemällä, että aikamatkaaja vastaa kysymyksiin ainoastaan kyllä tai ei.

Keskustele: Millaisia kysymyksiä tuli mieleen? Mitä haluaisitte tietää omaan elämään liittyen? Entä lähiympäristöihin tai asuinpaikkaan?

Euroopan unionin osarahoittama
Elinvoimakeskus
MIKKELI
XAMK
Nuorisoalan tutkimus- ja kehittämisyksikkö Juvenia

Ennakkomielikuvat (5 min)

Kartoitetaan osallistujien ajatuksia ja suhtautumista vaikuttamiseen. Voidaan peilata, muuttuivatko mielikuvat muun toiminnan jälkeen.

Osallistujat vastaavat kysymykseen “mitä sinulle tulee mieleen vaikuttamisesta?”. Vastaukset voidaan kertoa vuorotelleen ääneen tai kirjoittaa paperille. Tämän nopean aiheeseen johdatuksen voi yhdistää myös esittäytymiskierrokseen.

Keskustele: Keskustellaan esiin nousseista mielikuvista koko ryhmän kesken tai parin kanssa.

Euroopan unionin osarahoittama
Elinvoimakeskus
MIKKELI
XAMK
Nuorisoalan tutkimus- ja kehittämisyksikkö Juvenia

Hyvän tulevaisuuden tarina (15–30 min)

Rakennetaan yhteinen tarina, joka sijoittuu hyvään tulevaisuuteen. Ohjaaja aloittaa tarinan sanomalla sanan (esim. heräsin, astuin, lähdin), johon osallistujat lisäävät vuorotellen yhden sanan lisää. Tarinaa jatketaan niin monta kierrosta kuin halutaan. Ohjaaja tai yksi osallistujista toimii kirjurina ja tarina luetaan lopuksi ääneen. Ohjaaja voi esittää välissä apukysymyksiä. Esimerkiksi: *Mitä ympärillä näkyy? Millä liikumme? Tapaammeko muita? Missä? Mitä teemme työksemme tai opiskelemme? Miten vietämme vapaa-aikaa?*

Tavoitteena rennolla tavalla pohtia millaista tulevaisuutta haluamme olla rakentamassa. Toimii aiheeseen johdatuksena tai loppukevennyksenä, joten tarina saa mennä myös huumorin puolelle.

Keskustele: Millaista arki on tällaisessa tulevaisuudessa? Mikä siitä tekee hyvää?

Euroopan unionin osarahoittama
Elinvoimakeskus
MIKKELI
XAMK
Nuorisoalan tutkimus- ja kehittämisyksikkö Juvenia

Arvopilvi (5–10 min)

Osallistujille jaetaan lista erilaisia arvoja (LIITE 1) tai hyödynnetään joitakin arvokortteja. Osallistujat valitsevat 3-5 itselleen tärkeintä arvoa ja kirjoittavat ne Mentimeteriin (*mentimeter.com*), jolloin niistä muodostuu yhteinen arvopilvi. Arvot voidaan kirjoittaa myös paperille.

Sisäinen motivaatio aktiiviseen toimijuuteen pohjaa usein omiin arvioihin. Etsitään ryhmää yhdistäviä arvoja. Harjoite toimii pohjana yhteisen vaikuttamisprojektin tai ryhmätyön aiheen tai suunnan etsimisessä.

Keskustele: Mitkä asiat ovat sinulle tärkeitä ja toimimisen arvoisia? Mitä yhteisiä arvoja ryhmästä löytyi? Mitä yhteisiä kiinnostuksen kohteita tai edistämisen arvoisia asioita ryhmällä on?

Euroopan unionin osarahoittama
Elinvoimakeskus
MIKKELI
XAMK
Nuorisoalan tutkimus- ja kehittämisyksikkö Juvenia

Tulevaisuuskuvat (20–30 min)

Kuvitellaan itsellemme kaksi erilaista tulevaisuutta ja elinympäristöä - ihana ja kamala. Piirretään/kirjoitetaan karttapohjaan (LIITE 2) tai tyhjälle paperille millaisia ne olisivat. Mietitään millaista olisi: luonto ja ympäristö, asuminen, ihmisten kohtaaminen, julkiset tilat, opiskelu ja työ, palvelut ja liikenne, harrastukset ja vapaa-aika.

Vertaillaan kahta tulevaisuuskuvaa itse, esitellään ne haluamaltaan osin ryhmälle ja keskustellaan aiheesta. Esittely ja keskustelu voidaan tehdä myös pienryhmissä.

Keskustele: Mitkä asiat ovat minulle tärkeitä tai tekevät mielestäni elämästä hyvää? Miten pääsisimme lähemmäs ihanaa tulevaisuutta? Mitä voisin itse tehdä tai olla osana?

Euroopan unionin osarahoittama
Elinvoimakeskus
MIKKELI
XAMK
Nuorisoalan tutkimus- ja kehittämisyksikkö Juvenia

Tarinakuja (20–30 min)

Rakennetaan tilaan mininäyttely menneestä ajasta valokuvin. Kuvia voi olla esimerkiksi omasta kotikunnasta eri vuosikymmeniltä ja vanhoista käyttöesineistä. Paikalle voi tuoda myös oikeita esineitä ja lehtiä, mikäli sellaisia on saatavilla. Osallistujat tutustuvat rauhassa valokuviin ja voivat täyttää kysymyspaperia (LIITE 3) samalla. Kuvia voi tulostaa esimerkiksi Museoviraston arkistosta (*https://museovirasto.finna.fi*).

Tehtävän voi toteuttaa myös vierailemalla museossa tai katsomalla vanhoja videoita (*https://kavi.finna.fi/elavamuisti*). Esim. mikkeliläisille *Mikkeli 1963* tai *Onko Mikkeliin menijöitä 1963*. Tehtävä sopii pohjaksi tulevaisuustehtäville.

Keskustele: Mikä kaikki on muuttunut? Onko menneessä ajassa jotakin, jota olisi mielestäsi hyvä säilyttää? Mikä on muuttunut parempaan? Minkä ainakin toivoisit muuttuvat jatkossa?

Euroopan unionin osarahoittama
Elinvoimakeskus
MIKKELI
XAMK
Nuorisoalan tutkimus- ja kehittämiskeskus Juvenia

Minä vaikuttajana

Vaaleanpunaisissa harjoitteissa tarkastellaan mitä vaikuttamisen tapoja meillä on jo käytössä. Pohditaan omia arvoja, vahvuuksia ja kiinnostuksen kohteita sekä sitä, millainen vaikuttaminen tuntuu omalta.

Vaikuttaminen on tapa muokata maailmaa ja omaa arkea sellaiseksi, kuin haluat sen olevan. Kun tuot esiin ajatuksiasi ja osallistut, annat muille mahdollisuuden kuulla näkökulmasi. Vain silloin asiat voivat muuttua toivomaasi suuntaan.

Jokaisen panos on tärkeä: pienetkin teot ja sanat voivat käynnistää muutoksen. Sinun ajatuksillasi on merkitystä, koska kukaan muu ei näe asioita juuri niin kuin sinä. Sinä tunnet oman elämäsi parhaiten. Tulevaisuudesta tulee meidän näköisemme, kun olemme mukana muokkaamassa sitä.

Euroopan unionin osarahoittama
Elinvoimakeskus
MIKKELI
XAMK
Nuorisoalan tutkimus- ja kehittämisyksikkö Juvenia

Vaikuttamisen muistelu (15 min)

Muistellaan tilanteita, joissa olemme halunneet vaikuttaa johonkin asiaan (LIITE 4). Tilanteet voivat liittyä esimerkiksi kotiin, kouluun, harrastuksiin, ympäristöön tai johonkin yhteiskunnalliseen tai ajankohtaiseen aiheeseen.

Jokainen kirjoittaa itselleen ylös:

- Mitä asiaa yritit muuttaa tai missä tilanteessa yritit saada muutosta aikaan?
- Mikä motivoi sinua vaikuttamaan?
- Mikä auttoi sinua viemään asiaa eteenpäin tai mitä teit?

Puretaan yhdessä vastauksia.

Keskustele: Miltä vaikuttaminen tuntui? Mikä oli sinulle helpointa? Mikä oli vaikeinta? Saitko tukea muilta? Keneltä? Mitä opit itsestäsi? Miten voisit käyttää tätä kokemusta tulevaisuudessa?

Euroopan unionin osarahoittama
Elinvoimakeskus
MIKKELI
XAMK
Nuorisoalan tutkimus- ja kehittämiskeskus Juvenia

Muutoksentekijäbingo (15 min)

Ympyröi bingoruudukosta (LIITE 5) kaikki vaikuttamisen tavat, joita olet tehnyt.
Saat 10 pistettä jokaisesta ympyrästä ja 10 lisäpistettä jokaisesta suorasta.

- yli 100 p: Vaikuttaja-velho
- 60–100 p: Muutoksen mestari
- 30–50 p: Vaikuttajan polulla
- 0–20 p: Ensikipinän sytyttäjä

TAI laskekaa ryhmän yhteiset pisteet ja katsokaa, ylittyykö ohjaajan antama tavoite (esim. 30 p × osallistujien määrä).

Keskustele: Oliko bingossa tuttuja tapoja? Puuttuiko jokin tapa? Mitä uutta vaikuttamisen tapaa voisit kokeilla jatkossa?

Euroopan unionin osarahoittama
Elinvoimakeskus
MIKKELI
XAMK
Nuorisoalan tutkimus- ja kehittämisyksikkö Juvenia

Vaikuttamistapojen ruudukko (15 min)

Ruudukossa (LIITE 6) näkyy joitakin vaikuttamisen tapoja. Ympyröi tavat, joita olet jo kokeillut ja alleviivaa tavat, joita voisit kokeilla tulevaisuudessa.

Vaikuttamista on hyvin monenlaista ja eri tasoilla aina oman elämän valinnoista, lähiyhteisöiden asioihin ja edustukselliseen politiikkaan sekä kansallisiin ja kansainvälisiin organsaatioihin asti.

Keskustele: Oliko joku tavoista vieras? Mitä voisit kokeilla tai käyttää uudestaan? Oliko joku epämieluisa, miksi? Mitkä tavoista ovat sellaisia, joita olisi helppo tehdä omassa arjessa?

Euroopan unionin osarahoittama
Elinvoimakeskus
MIKKELI
XAMK
Nuorisoalan tutkimus- ja kehittämisyksikkö Juvenia

Millainen vaikuttaja olet? (10 min)

Tehdään testi (LIITE 7) ja katsotaan tuloksista, millainen vaikuttaja kukakin on.

Keskustele: Tuliko ryhmässä samoja tuloksia vai erilaisia? Oliko tulos itsellesi yllättävä ja mitä voit oppia omasta tyylistäsi? Miten voisit hyödyntää omia vahvuuksiasi vaikuttamiseen?

Euroopan unionin osarahoittama
Elinvoimakeskus
MIKKELI
XAMK
Nuorisoalan tutkimus- ja kehittämisyksikkö Juvenia

Arvot arjessa (15 min)

Tavoitteena on tunnistaa omia arvoja ja niiden näkyminen arjen valinnoissa. Pyydä osallistujia valitsemaan kolme itselleen tärkeää arvoa (LIITE 1).

Tämän jälkeen he valitsevat niistä yhden ja pohtivat, missä se näkyy heidän arjessaan – teoissa, valinnoissa tai mielipiteissä.

Pohdinta voidaan tehdä kirjoittaen tai keskustellen pareittain tai ryhmässä. Korosta, että myös pienet arjen teot voivat olla vaikuttamista.

Keskustele: Missä arjessa arvot näkyvät? Oliko jokin oivallus yllättävä? Miten arjen valinnat voivat olla vaikuttamista?

Euroopan unionin osarahoittama
Elinvoimakeskus
MIKKELI
XAMK
Nuorisoalan tutkimus- ja kehittämisyksikkö Juvenia

Arvoista vaikuttamiseen (15 min)

Tavoitteena on innostaa osallistujia näkemään itsensä vaikuttajina ja tunnistamaan yhteisiä arvoja, joiden pohjalta voidaan pohtia vaikuttamista tai toteuttaa jokin vaikuttamisprojekti.

Pyydä osallistujia valitsemaan yksi heille tärkeä arvo (LIITE 1) ja täydentämään lause: “Minulle tärkeän arvon ___ puolesta voisin vaikuttaa esimerkiksi...”. Vaikuttamistapoihin voi hakea inspiraatiota vaikuttamisruudukosta (LIITE 6).

Ajatukset kirjoitetaan lapuille ja kootaan näkyville yhteiseksi arvokartaksi, jota voidaan yhdessä ryhmitellä teemojen mukaan.

Keskustele: Mitä yhteisiä arvoja nousi esiin? Millaiset vaikuttamisen tavat tuntuivat mahdollisilta? Miltä tuntui ajatella itseä vaikuttajana?

Euroopan unionin osarahoittama
Elinvoimakeskus
MIKKELI
XAMK
Nuorisoalan tutkimus- ja kehittämisyksikkö Juvenia

Oma ääni esiin

Keltaisissa harjoitteissa kokeillaan erilaisia vaikuttamisen tapoja. Pohditaan mitä mieltä olen eri asioista ja harjoitellaan omien mielipiteiden sanoittamista. Etsitään keinoja tuoda omia ajatuksia kuuluviin.

Lisäksi mukana on menetelmiä, joiden kautta voidaan koota tietoa ja näkemyksiä osallistujilta ja hyödyntää niitä omassa yhteisössä tai sen ulkopuolella.

Kun osaa ilmaista mielipiteensä ja jakaa ne muiden kanssa, voi saada aikaan muutosta – omassa elämässä ja yhteisöissä.

Vaikuttaa voi monella tasolla: kansainvälisesti, valtakunnallisesti, asuinkunnassa, omissa yhteisöissä, omassa elämässä, teoissa ja ajattelussa. Kaikki se on vaikuttamista.

Euroopan unionin osarahoittama
Elinvoimakeskus
MIKKELI
XAMK
Nuorisoalan tutkimus- ja kehittämisyksikkö Juvenia

Vastamainos (30–60min)

Osallistujat etsivät mainoksen tai toimijan, jonka sisältöä haluavat käsitellä moraalisesta näkökulmasta. Kantaa otetaan kääntämällä mainoksen sanoma päinvastaiseksi tai muutoin tuomalla moraalinen näkökulma esille.

Vastamainos voidaan toteuttaa mobiililaitteen tai tietokoneen kuvanmuokkausohjelmalla. Vaihtoehtoisesti myös käsin piirtäen ja kollaasitekniikalla esimerkiksi lehdistä sanoja leikaten. Valmiit mainokset voidaan pitää itsellä tai laittaa esille.

Keskustele: Mitä ajatuksia mainokset herättivät? Entä niihin liittyvät ilmiöt?

Euroopan unionin osarahoittama
Elinvoimakeskus
MIKKELI
XAMK
Nuorisoalan tutkimus- ja kehittämisyksikkö Juvenia

Väittämät janalla (20–30 min)

Tehdään tilaan kuvittellinen jana. Toinen pää on “täysin samaa mieltä” ja toinen pää “täysin eri mieltä”. Ohjaaja kertoo väittämiä yksitellen ja osallistujat asettuvat janalle omaa mielipidettään vastaavan kohtaan.

Esimerkkiväittämiä:

- Minä uskallan sanoa oman mielipiteeni, vaikka muut ajattelisivat eri tavalla.
- Tiedän, miten voin vaikuttaa oman kaupungin tai yhteisön asioihin.
- Sosiaalinen media on hyvä tapa kertoa oma mielipide tai vaikuttaa yhteiskunnassa.
- Minun on helpompi puhua omasta elämästäni kuin yhteisistä asioista.

Keskustele: Joka väittämän jälkeen voidaan keskustella, mitä ajatuksia aiheesta nousee. Mitä ajattelette tästä väittämästä? Mitä eri näkökulmia tähän asiaan on?

Euroopan unionin osarahoittama
Elinvoimakeskus
MIKKELI
XAMK
Nuorisoalan tutkimus- ja kehittämisyksikkö Juvenia

Unelmakaupunki (30–45 min)

Tyyliteltyyn Mikkelin karttapohjaan (LIITE 8) ideoidaan unelmakaupunkia piirtäen, kirjoittaen tai lehdistä leikaten ryhmässä tai parin kanssa. Unelmakaupunki voidaan myös toteuttaa kolmiulotteisena rakentaen kierrätysmatriaaleista tai rakennuspalikoilla. Esitellään tuotokset muille.

Pohtikaa esimerkiksi seuraavia aiheita: luonto ja ympäristö, asuminen, ihmisten kohtaaminen, julkiset tilat, opiskelu ja työ, palvelut ja liikenne, harrastukset ja vapaa-aika.

Toiveet ja ideat voidaan toimittaa oman kotikunnan osallisuus- tai hyvinvointikoordinaattorille.

Keskustele: Mitkä asiat ovat sinulle tärkeitä? Millaisen asuinpaikkan haluaisimme? Miten voimme edistää meille itsellemme tärkeitä asioita tai olla luomassa mieleistä asuinpaikkaa?

Euroopan unionin osarahoittama
Elinvoimakeskus
MIKKELI
XAMK
Nuorisoalan tutkimus- ja kehittämisyksikkö Juvenia

Viestejä päättäjille (15–20 min)

Valitaan yksin tai parin kanssa aihe, johon halutaan ottaa kantaa tai nostaa esille (LIITE 9). Kiitä, toivo, ehdota.

Pohditaan, kuka asiaan vaikuttaa ja kirjoitetaan postikortti tai yhteiskirje tälle henkilölle tai taholle. Voidaan käyttää valmiita postikortteja tai tehdä kortit itse.

Tehtävään voi yhdistää vierailun esimerkiksi kaupungintalolle, jolloin kortit voidaan itse toimittaa perille. Sovi vierailu ja lyhyt esittelykierros etukäteen.

Keskustele: Mistä haluatte kiittää? Mihin haluatte muutosta, eli mitä toivotte tai ehdotatte? Kuka voisi vaikuttaa asiaan eli kenelle viesti kannattaa toimittaa? Tai voisiko joku taho olla kanssasi samaa mieltä ja auttaa edistämään asiaa?

Euroopan unionin osarahoittama
Elinvoimakeskus
MIKKELI
XAMK
Nuorisoalan tutkimus- ja kehittämisyksikkö Juvenia

Hiljainen mielenosoitus (20–30 min)

Toteutetaan minikokoinen mielenosoitus valitsemalla ryhmälle yhteinen aihe tai antamalla jokaisen ottaa kantaa itse valitsemaansa asiaan (LIITE 9). Askarrellaan pienet mielenosoituskyltit pahvista, teipistä ja puolitetuista jäätelötikuista. Kyltit kootaan pöydälle yhteiseksi teokseksi sinitarralla kiinnittäen. Valmiista mielenosoituksesta otetaan kuva, joka jaetaan somessa tai lähetetään asiaa käsittelevälle taholle. Tehtävää voi elävöittää lisäämällä mukaan pikkuleluja tai pahvimukeista askarreltuja hahmoja, jotka pitelevät kylttejä.

Keskustele: Mihin asiaan haluatte ottaa kantaa? Kenen tulisi nähdä tämä mielenosoitus? Miten voisimme edistää esille nousseita asioita?

Euroopan unionin osarahoittama
Elinvoimakeskus
MIKKELI
XAMK
Nuorisoalan tutkimus- ja kehittämiskeskus Juvenia

Hiljainen luontomielenosoitus (20–30 min)

Toteutetaan ulkona hiljainen mielenosoitus, jossa otetaan kantaa luontoon, ympäristöön tai muuhun itselle tärkeään aiheeseen. Osallistujat askartelevat mielenosoituskyltit pahvista ja asettavat ne luontoon esimerkiksi kiinnittämällä narulla puiden väliin tai sijoittamalla kalliolle, juurakkoon tai maahan. Teosta voidaan koristella luonnonmateriaaleilla.

Valmiista mielenosoituksesta otetaan kuva, joka voidaan jakaa somessa, lähettää päättäjille tai käyttää oman ryhmän keskustelun herättäjänä. Menetelmä tukee yhteistyötä, omien ajatusten näkyväksi tekemistä ja hiljaista vaikuttamista. Muistattehan kunnioittaa luontoa sekä kerätä roskat pois lopuksi.

Keskustele: Mihin asiaan halutaan ottaa kantaa? Kenelle viesti on suunnattu? Millä pienillä teoilla esiin nousseita asioita voisi edistää arjessa?

Euroopan unionin osarahoittama
Elinvoimakeskus
MIKKELI
XAMK
Nuorisoalan tutkimus- ja kehittämisyksikkö Juvenia

Tavataan toisemme (2–3 tuntia)

Järjestetään avoimet ovet tai vierailuja johonkin yhteisöön tai kohtaamispaikkaan. Tarkoitus on lisätä yhteisöllisyyttä ja tuoda eri ikäisiä ja eri taustoista tulevia ihmisiä yhteen. Vierailut voivat olla vastavuoroisia ja sisältää pientä yhteistä tekemistä, kuten pinssien tai voimakorttien askartelua, lautapelejä sekä kahvittelua.

Keskustele: Kuka kutsutaan mukaan ja missä vierailut toteutetaan? Miten niistä kerrotaan?

Miltä tuntui järjestää vierailu tai avoimet ovet? Mitä opimme? Mitä yhteistä meillä on? Miten voisimme jatkossa lisätä yhteisöllisyyttä?

Euroopan unionin osarahoittama
Elinvoimakeskus
MIKKELI
XAMK
Nuorisoalan tutkimus- ja kehittämisyksikkö Juvenia

Vaikuttamisposteri (15–30 min)

Tee yksin tai parin kanssa juliste jonkin asian puolesta. Julisteen tarkoitus on kertoa oma mielipide, ottaa kantaa tai nostaa esiin hyvä tai tärkeä asia. Julisteen on tarkoitus saada katsoja ajattelemaan.

Valitse aihe, joka on sinulle tärkeä, esimerkiksi luonto, ystävyys, tasa-arvo tai hyvinvointi (LIITE 9). Kirjoita julisteeseen lyhyt ja selkeä viesti. Käytä kuvia ja värejä tukemaan viestiä. Juliste voidaan toteuttaa digitaalisesti, lehtileikkein, piirtäen tai maalaten.

Valmis juliste voidaan laittaa esille näkyvälle paikalle tai siitä voidaan ottaa kuva someen. Julisteesta voi myös ottaa kopioita, mikäli se halutaan laittaa esille useaan paikkaan.

Keskustele:
Miksi valitsit tämän aiheen? Mitä haluat katsojan ajattelevan? Missä juliste voisi vaikuttaa?

Euroopan unionin osarahoittama
Elinvoimakeskus
MIKKELI
XAMK
Nuorisoalan tutkimus- ja kehittämisyksikkö Juvenia

Kantaaottava somepostaus (15–30 min)

Tee yksin tai ryhmässä somepostaus tai pieni postaussarja. Voit tehdä kuvan, videon tai useamman julkaisun. Sisältö voi olla esimerkiksi iskulause, taiteellinen tuotos, meemi, kysymys tai lyhyt haastattelu jostakin aiheesta.

Valitse aihe, joka on sinulle tärkeä ja josta haluat herättää keskustelua (LIITE 9). Mieti, mitä haluat sanoa ja kenelle viesti on tarkoitettu. Julkaisu voi antaa tietoa, herättää ajatuksia tai kutsua muita mukaan keskusteluun.

Valmis postaus voidaan jakaa sovitussa kanavassa tai käydä se yhdessä läpi ilman julkaisemista.

Keskustele: Mikä oli viestisi? Kenelle se on suunnattu? Millaisia ajatuksia tai keskustelua haluat herättää?

Euroopan unionin osarahoittama
Elinvoimakeskus
MIKKELI
XAMK
Nuorisoalan tutkimus- ja kehittämisyksikkö Juvenia

Paneelikeskustelu (useampi tunti)

Järjestäkää paneelikeskustelu vaaleihin liittyvästä tai muusta tärkeästä aiheesta. Paneelissa useampi henkilö keskustelee samasta aiheesta ja jakaa omia näkemyksiään.

Paneeli voidaan järjestää esimerkiksi oppilaitoksessa, kirjastossa, torilla tai osana jotain tapahtumaa. Miettikää etukäteen aihe, osallistujat ja pääkysymykset. 1-2 henkilöä toimii keskustelussa haastattelijana.

Paneelin tarkoitus on jakaa tietoa, kuulla eri mielipiteitä ja herättää ajatuksia.

Keskustele: Mistä aiheesta halutaan järjestää keskustelu? Mitä halutaan kysyä? Ketkä voivat tähän aiheeseen vaikuttaa ja kannattaisi kutsua keskustelijoiksi tai kuulijoiksi?

Millaisia eri näkemyksiä kuultiin? Mitä uutta opit? Miten keskustelu vaikutti omaan ajatteluusi?

Euroopan unionin osarahoittama
Elinvoimakeskus
MIKKELI
XAMK
Nuorisoalan tutkimus- ja kehittämiskeskus Juvenia

Mielenilmaus (useampi tunti)

Järjestäkää yhdessä pieni rauhanomainen mielenilmaus julkisella paikalla. Voitte käyttää kylttejä, taidetta tai muita luovia keinoja. Mielenilmaus voi olla myös suurempi tapahtuma yhteistyökumppanien kanssa.

Huom! Muistakaa tehdä etukäteen ilmoitus poliisille. Mielenilmaus on tapa ilmaista oma mielipide ja herättää muiden huomio. Vinkkejä: *JHL Opas mielenilmauksen järjestämiseen, Amnestyn Tunne oikeutesi kokoontumisvapauden käsikirja* tai *mikkeli.fi/jarjesta-tapahtuma*.

Keskustele: Mihin aiheeseen haluatte ottaa kantaa mielenilmauksella? Mihin pyritään vaikuttamaan? Kenen tulisi nähdä ilmaus ja missä se toteutetaan? Viestitäänkö siitä etukäteen tai ilmauksen aikana? Miten toteutetaan? Kutsutaanko muita ihmisiä mukaan tai onko osallistuminen jotain yhteisöllistä tekemistä?

Euroopan unionin osarahoittama
Elinvoimakeskus
MIKKELI
XAMK
Nuorisoalan tutkimus- ja kehittämisyksikkö Juvenia

Turvallisemman tilan resepti (20 min)

Pohditaan mikä tekee tilasta tai yhteisöstä turvallisemman. Kirjoitetaan yhdessä tai jokainen erikseen kattilaan (LIITE 10) asioita tai toimintatapoja, jotka tuovat turvallisuutta.

Esimerkkejä:

- Fyysinen turvallisuus: hyvä valaistus, selkeät kulkureitit, siisteys, rauhallinen ääniympäristö.
- Sosiaalinen turvallisuus: ystävällinen ilmapiiri, toisten huomioiminen, selkeät pelisäännöt, avoin keskustelu, saa olla oma itsensä, ei tarvitse pelätä virheitä, saa tukea ja kannustusta.

Keskustele: Mikä tekee tilasta/yhteisöstä paikan, jossa on hyvä olla? Miten voisimme edistää turvallisuutta? Millaiset turvallisemman tilan ohjeet voisimme ainesosista muodostaa?

Euroopan unionin osarahoittama
Elinvoimakeskus
MIKKELI
XAMK
Nuorisoalan tutkimus- ja kehittämisyksikkö Juvenia

Mielipidekirjoitus (30–120 min)

Kirjoita mielipidekirjoitus jostakin itsellesi tärkeästä asiasta (LIITE 9). Voit julkaista sen omassa tai jonkun muun blogissa (oppilaitos, yhdistys, kunta, yritys tai muu toimija), lähettää lehteen tai kirjoittaa lyhyesti esimerkiksi tekstaripalstalle.

Kirjoituksessa kerrot oman näkemyksesi ja perustelut sille, miksi asia on tärkeä. Mieti, kenelle kirjoitus on suunnattu ja mitä haluat lukijan ajattelevan tai tuntevan.

Keskustele: Mikä oli kirjoituksen aihe? Mitä halusit sanoa? Kenelle kirjoitus on suunnattu? Millaisia ajatuksia tai keskustelua se voi herättää?

Euroopan unionin osarahoittama
Elinvoimakeskus
MIKKELI
XAMK
Nuorisoalan tutkimus- ja kehittämisyksikkö Juvenia

Yhteinen maalaus (60 min)

Tehkää yhdessä yhteinen maalaus, johon jokainen osallistuja lisää pienen osan. Valitkaa aihe, johon jokainen voi tuoda omia ajatuksiaan, esimerkiksi “meidän kaupunki”, “hyvä tulevaisuus” tai “hyvän elämän palikat”.

Maalaus voidaan tehdä yhdessä isolle alustalle vuorotellen tai niin, että jokainen tekee pienen 10x10 cm osan, jotka lopuksi yhdistetään yhdeksi teokseksi. Teos voidaan laittaa esille johonkin julkiseen tilaan pysyvästi tai vaikka kahdeksi viikoksi. Kysykää esimerkiksi kirjastosta, kohtaamispaikoista tai oppilaitoksista saisitteko teoksenne sinne näytille.

Keskustele: Mitä ajatuksia maalaaminen herätti? Mistä teos kertoo tai millaisia asioita siinä näkyy? Miten jokaisen oma osuus näkyy kokonaisuudessa?

Euroopan unionin osarahoittama
Elinvoimakeskus
MIKKELI
XAMK
Nuorisoalan tutkimus- ja kehittämisyksikkö Juvenia

Kehitysideoiden nelikenttä (20–30 min)

Valitaan aihe, esimerkiksi oman asuinkunnan, kouluyhteisön tai muun porukan kehittäminen. Täytetään nelikenttään omia ajatuksia aiheesta yksin tai parin kanssa. Nelikenttä voidaan piirtää paperille tai tulostaa (LIITE 11). Tuotokset voidaan esitellä muille.

Tätä vähemmän	Pitäisi lopettaa
Tätä lisää	Pitäisi aloittaa

Keskustele: Mitä ajatuksia ja asioita kirjoititte? Oliko samoja asioita? Onko jokin asioista sellanen, johon voisimme vaikuttaa? Miten? Kuka muu haluaisi vaikuttaa samaan asiaan? Kuka voi vaikuttaa tai päättää tästä?

Euroopan unionin osarahoittama
Elinvoimakeskus
MIKKELI
XAMK
Nuorisoalan tutkimus- ja kehittämisyksikkö Juvenia

Vaikutuspolut (15–20 min)

Ryhmä valitsee yhdessä aiheen, johon haluaa vaikuttaa. Pöydälle levitetään erilaisia vaikuttamistapoja (LIITE 6 TAI 12), joista pienryhmä valitsee 2–4 kiinnostavaa tai mahdolliselta tuntuvaa vaikuttamisen tapaa.

Vaikuttamistapojen pohjalta ryhmä suunnittelee lyhyesti, miten asiaa voisi edistää: kenelle viesti on suunnattu ja mitä konkreettisesti voitaisiin tehdä. Tehtävä havainnollistaa, että vaikuttamiseen on monia tapoja ja että yhdessä toimiminen madaltaa kynnystä osallistua.

Keskustele: Mitkä vaikuttamistavat tuntuivat omimmilta? Tuntuiko joku uusi tapa kiinnostavalta? Haluaisitteko toteuttaa jonkun tai kaikki näistä oikeasti oman vaikuttamisprojektin kautta?

Euroopan unionin osarahoittama
Elinvoimakeskus
MIKKELI
XAMK
Nuorisoalan tutkimus- ja kehittämisyksikkö Juvenia

Oma vaikuttamisprojekti (useampi tunti)

Osallistujat suunnittelevat ja toteuttavat oman vaikuttamisteon itseään kiinnostavasta aiheesta (LIITE 13). Lähtökohtana ovat omaehtoisuus ja nuorilähtöisyys: nuoret päättävät, mihin he haluavat vaikuttaa ja millä tavoin.

1. Valitkaa aihe – Mikä asia on ryhmälle tärkeä ja kaipaa muutosta?
2. Asettakaa tavoite – Mitä haluatte vaikuttamisella saada aikaan?
3. Valitkaa vaikuttamistavat – Päättäkää, miten vaikutatte (esim. some, taide, keskustelu, tapahtuma, arjen teot).
4. Suunnitelkaa ja toimikaa – Jakakaa tehtävät, huomioikaa resurssit ja toteuttakaa projekti omalla tavallanne.
5. Tehkää näkyväksi – Jakakaa, dokumentoikaa tai kertokaa projektista eteenpäin.

Keskustele: Miten projekti toteutui? Mitä opitte? Missä onnistuitte? Millainen fiilis jäi?

Euroopan unionin osarahoittama
Elinvoimakeskus
MIKKELI
XAMK
Nuorisoalan tutkimus- ja kehittämiskeskus Juvenia

Vaikutukset ja kokemukset

Violeteissa harjoitteissa katsotaan, mihin tietoa vietiin tai mitä vaikutuksia syntyi. Mihin asioihin yritettiin vaikuttaa ja millä keinoilla? Syntyikö keskustelua, oivalluksia tai jotain muutosta? On hyvä muistaa, että kaikki vaikutukset eivät näy heti ja myös ajattelun muutos on vaikuttamista.

Pohditaan, miten näkemys omista mahdollisuuksista on muuttunut tai voisinko vaikuttaa jollain tavoilla jatkossa. Mitä vaikuttaminen tarkoitti sinulle alussa ja mitä se tarkoittaa nyt? Mitä tapoja kokeiltiin ja mitkä tuntuivat omilta? Opitko uusia tapoja, rohkenitko kokeilla jotain uutta tai huomasitko omia vahvuuksiasi?

Euroopan unionin osarahoittama
Elinvoimakeskus
MIKKELI
XAMK
Nuorisoalan tutkimus- ja kehittämisyksikkö Juvenia

Fiiliskeskustelu (15 min)

Keskustelkaa yhdessä lopuksi osallistujien ajatuksista liittyen yhdessä tehtyihin tehtäviin tai projekteihin. Keskustelkaa myös ajatuksista vaikuttamiseen liityen. Ajatuksia voidaan ensin kirjoittaa itselle tai yhteisesti ylös tai siirtyä suoraan keskusteluun. Osallistuja voi keskustelussa reflektoida omien ajatuksiensa muutosta ja ohjaaja saa tietoa vaikutuksista.

Keskustele: Miltä tuntui kokeilla vaikuttamistapoja? Oliko itselle joku uusi asia tai tapa? Mitä opin vaikuttamisesta tai itsestäni? Osaanko kertoa mikä minulle on tärkeää? Tiedänkö miten voin edistää itselle tärkeitä asioita? Mitä muita vaikuttamisen tapoja voisin kokeilla? Haluanko vaikuttaa jatkossa?

Euroopan unionin osarahoittama
Elinvoimakeskus
MIKKELI
XAMK
Nuorisoalan tutkimus- ja kehittämisyksikkö Juvenia

Tunteet väreinä (20 min)

Pohditaan vaikuttamiseen liittyviä tunteita värien kautta. Jokainen voi tulkita värejä oman mielestä mukaan tai voidaan hyödyntää tulostettavaa tunteiden värikarttaa (LIITE 14). Osallistujat värittävät jokainen omalle paperille tai tyhjälle korttipohjalle fiiliksiään vaikuttamiseen liittyen. Piirroksien ei tarvitse esittää mitään, vaan tarkoitus on pohtia omia tunteita. Tämän jälkeen esitellään kortit muille. Jokainen voi kertoa kortistaan haluamansa verran. Tehtävää voidaan käyttää alustuksena tai loppureflektointiin.

Keskustele: Mitä tunteita vaikuttaminen sinussa herättää? Mitä tunteita yhteinen tekeminen herätti? Mistä luulet näiden tunteiden kertovan? Mitä ajattelen vaikuttamisesta nyt?

Euroopan unionin osarahoittama
Elinvoimakeskus
MIKKELI
XAMK
Nuorisoalan tutkimus- ja kehittämisyksikkö Juvenia

Vaikutuksien itsearviointi (15 min)

Osallistujat kirjoittavat itsearviointilomakkeelle (LIITE 15) omia näkemyksiään. Käydään niitä yhdessä läpi ja keskustellaan aiheesta. Tarkoituksena tehdä näkyväksi vaikutuksia ja mitä saimme aikaan. Itsearvioinnin kautta voi myös pohtia soveltuiko tämä tapa kyseiseen aiheeseen vaikuttamiseen vai voisiko sitä edistää myös muutoin.

Keskustele: Mitä mahdollisesti saimme aikaan, kun kokeilimme vaikuttamistapoja? Kuka ehkä näki tai kuuli sanomamme? Millaisia ajatuksia kuulijalla mahdollisesti heräsi? Voisiko joku muu kiinnostua tästä aiheesta myös? Mihin muualle tai millä muilla tavoilla voisimme edistää asiaamme?

Euroopan unionin osarahoittama
Elinvoimakeskus
MIKKELI
XAMK
Nuorisoalan tutkimus- ja kehittämisyksikkö Juvenia

Vaikuttamissää (15 min)

Lisää tulostetuista kuvista (LIITE 16) väittämien (LIITE 17) alle mielestäsi sopivin sääilmiö/ilme: aurinko, puolipilvinen, sade tai myrsky. Valitse se, joka parhaiten kuvaa omaa tunnettasi tai suhtautumistasi väittämään.

Väittämät:

- Vaikuttaa voi myös ilman, että on esillä.
- Haluan ottaa kantaa minulle tärkeisiin asioihin.
- Tiedän monia tapoja vaikuttaa.
- Vaikuttamiseen ei aina tarvita rahaa tai valtaa.
- Epäonnistuminen kuuluu vaikuttamiseen.
- Vaikuttaminen on taito, jota voi oppia.
- Yksi teko voi olla alku pidemmälle muutokselle.

Keskustele: Millaisia ajatuksia vaikuttaminen herättää nyt? Ovatko ajatuksesi muuttuneet tehtävän aikana?

Euroopan unionin osarahoittama
Elinvoimakeskus
MIKKELI
XAMK
Nuorisoalan tutkimus- ja kehittämisyksikkö Juvenia

Emojipalaute (5 min)

Osallistujat valitsevat tulostetuista kuvista (LIITE 18) emojin, joka kuvaa heidän kokemustaan vaikuttamisesta ja laittaa sen pöydälle tai sinitarralla seinälle. Voidaan käyttää palautteen antamiseen tai ennen ja jälkeen vaikuttamiseen tutustumisen kuvaamaan mahdollista muutosta.

Keskustele: Millainen fiilis jäi? Kiinnostaako vaikuttaminen? Tiedätkö miten voit vaikuttaa, jos haluaisit?

Euroopan unionin osarahoittama
Elinvoimakeskus
MIKKELI
XAMK
Nuorisoalan tutkimus- ja kehittämisyksikkö Juvenia